

ABONAMENTUL

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. $\frac{1}{2}$, an
9 cor. $\frac{1}{4}$, 450 fil.

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
 $\frac{1}{2}$, an 12 cor. $\frac{1}{4}$, at
6 coroane.

Unirea

INSERTIUNI

Un sir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Top ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unirii”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Reforma școlilor de fete.

Nrul 169 al Monitorului oficial aduce un ordin de cea mai mare însemnătate, privitor la anunțata reformă a școlilor de fete. Ordinul este edat sub nrul 86,100/V. 1916 și e adresat tuturor directorilor supremi, precum și emisarilor ministeriali de pe lângă școlile superioare de fete.

Ministrul constată, că școala de fete în întocmirea sa de astăzi nu mai corespunde nici exigențelor familiare, nici celor publice și statul e necesitat a ținea seamă de împrejurările schimbate și a da un mai vast teren sexului femeiesc spre a-se valida în viață. Este mai ales nemulțumit cu școala superioară de fete, a cărei două cursuri superioare rămaseră în anii din urmă aproape depopulate, după ce multe fete studiază nu numai ca terminând să se reîntoarcă acasă la gospodărie, ci ca să-și creieze și o carieră acomodată. Imprejurarea aceasta a contribuit mult, ca fetele să se înscrie în massă la școlile secundare de băieți ori la cele comerciale de băieți, astfel încât statul are datorința a le veni într'ajutor și a le crea condiții noue de validitate.

Ministrul Wlassich a regulat afluența sexului feminin la universitate, rămâne ca să se reguleze odată și instrucția lor medie, care în urma împrejurărilor se fixează deocamdată numai pe calea ordinului, în speranță, că prin aceasta de fapt se suplinește un gol bine simțit în educația continuativă a fetelor, și se face statului reale servicii prin chemarea lor la școlile secundare ori la cele de specialitate.

Dispune deci, ca cele șase clase ale școlii superioare de fete să fie întregite la șapte și să se admită

facultativ și un examen final, care califică pe eleve la ocuparea unui post de crescătoare ori ca superioare la vre-un institut de creștere, iar cu examen de divergență poate trece pe cursul al patrulea la preparandie, ori școală superioară comercială. Cu cele patru clase civile se poate trece de asemenea pe clasa V în vre-o școală secundară de fete (gimnaz, școală reală) ori la o școală superioară comercială, a căror studii și oare au să se acomodeze gradului și mersului studiilor din școlile civile ori ale școlii superioare.

Cu un cuvânt ministrul încorporează exigențele familiare cu cele publice și face posibil oricărei fete, care a absolvat anumite școli, să se valideze ca gospodină și femeie cultă în cercul familiei, fără însă a-și tăia calea cvalificații ulterioare și a o exclude dela o eventuală carieră, pe care împrejurările schimbate o pot reclama pentru oricare femeie.

E o mare reformă, pe care dl ministru Iankovich o impune deocamdată numai institutelor de stat, comunale și particulare, dar ea ne grăește cu glas destul de tare și nouă.

În societatea românească s'a văzut de mult acelaș proces de desvoltare privitor la o imperativă cvalificare a fetelor, ca și în cea maghiară ori germană. A trecut vremea, când se putea spune, că ori-care fată de familie înaltă trebuie să se mărite și fiecare femeie este asigurată în existența ei și a copiilor numai prin existența bărbatului. Concepția aceasta învechită și — durere — aducătoare de atâtea tragedii, ar fi trebuit să urnească de mult societatea noastră la o convingere pe acest teren, iar pe susținătorii de școli să-i îndemne a se ocupa cu idea unei astfel de reforme, care a găsit așa potrivită expresie în planului ministrului de culte.

Noi avem aceleași neajunsuri la creșterea fetelor, pe care ministrul de culte le remarca cu atâta plasticitate și natural, ar trebui să ne gândim, dacă nu a sosit vremea, ca și noi să sporim educația și instrucția noastră, pe care o întrerupem așa brusc la terminarea celor patru clase civile? Pentru-ce fetele noastre trebuie să se reîntoarcă acasă după terminarea studiilor și se aștepte impasibile după mirele, care vine nesmintit, dar mai și întârzie câteodată și încă mult? Fericitul episcop Hossu al Gherlei, care atât de mult a fost preocupat de chestia aceasta și de a cărui nume se leagă înființarea preparandiei de fete, știu că s'a ocupat mult cu ideea ridicării unui gimnaziu românesc de fete în — Blaj. În privința aceasta a avut întinse tratative cu factorii competenți și probabil că ideea trup se făcea, dacă Provedința divină nu ar fi dispus altcum.

De ce n'am fi oare capabili a crea mijloacele unei creșteri potrivite timpului, ca nu numai în familie să se afirme fata ce vine dela școli, ci și afară în societate, pe o carieră oarecare? Ne-ar mai trebui o școală secundară de fete cu alte patru clase și maturitate ori o școală superioară comercială. Două preparandii românești sunt, dar aceste nu sunt suficiente și nici nu acoper toate lipsele pe acest teren. Să nu fim ca orbul, care numai drumul bătut îl cunoaște. Să mai încete vorba care spune: Fetele să învețe câte ceva și să se mărite. Și dacă nu se mărită? Ori dacă măritate rămân cu câte 6—8 orfani? E pechul lor? Pe stradă se poate vorbi astfel, oameni superficiali pot să aflu plăcere în elucubrațiuni de natura aceasta, dar o instituție care se respectă trebuie să țină seamă de evoluția societății sale și să-i stea întru ajutor la avânt. Sperăm,

că reforma introdusă de ministrul cultelor va forma marele substrat și pentru noi, de a ne gândi cum să reformăm instrucția școlilor de fete conform exigențelor timpului.

Wer sich durch's Leben frisch schlagen will Muss zum Schutz und Trutz gewaffnet sein.

Reuniuni pii.

Ultimul deceniu e pentru biserica noastră începutul unei ere de adevărată înviore și vădit progres. Avut-am parte de grele încercări, căci din motive, cari numai binecuvântate nu se vor putea numi, o mulțime de credincioși de-ai noștri în butul impotrivirii lor, în butul celor mai energice protestări, a factorilor dela conducerea provinciei noastre metropolitane, au fost deslipiți de măicuța lor, la a căreia sîn s'au simțit așa de bine. În aceeași vreme însă avut-am prilejul să observăm munca febrilă ce s'a dezvoltat pentru regenerarea sufletească a poporului nostru credincios. La început ici-colea, în diferite părți ale provinciei noastre metropolitane, s'au ținut misiuni sfinte pentru popor. Erau aceste numai niște încercări a căror menire era: căutarea pulsului poporului nostru. Când experiența a dovedit, că poporul nostru dornic după o veață mai pronunțat creștinească, înțelege rostul misiunilor sfinte, la cari aleargă cu drag, ca și la un izvor limpede și răcoritor unde poate să-și astîmpere setea sufletească, rând pe rând aproape în toate eparhiile noastre își iau ființa Reuniunile preoților pentru misiuni sfinte. În scurtă vreme

apostolescul glas al zelosilor noștri misionari străbătu dela Săcel până la Vulcan și dela Bistrița până jos la Ticvan și Oravița. Pentru împietenirea preoților la zel apostolic se țin exercițiile spirituale pentru preoți, iar pentru-ca acest zel să aibă neconținută hrană se înființează „Asociația preoților adoratori“.

Mai este organizarea sistematică a credincioșilor. În dieceza Lugojului și a Gherlei, de sus s'an făcut toate dispozițiile pentru organizare, care să-și estindă ramificările până la cele mai îndosite și mai părăsite cătune. Fiecare preot a fost îndatorat să-și dea silința a înființa în parohia sa reuniuni pentru înfrumșetarea bisericii. Reuniunile amintite au o organizație centrală, altcum singuraticile reuniuni au caracter local pronunțat, lăsându-să comitetelor parohiale o largă libertate de a determina singure direcția activității, ținând cont de recerințele locale. Programul de activitate este bogat, trece mult peste granițele ce s'ar părea că le are, căci în cadrul acestor reuniuni se tinde la „înzeștrarea și înfrumșetarea bisericilor, promovarea pietății religioase a membrilor și deprinderi caritative sociale“. În aceste cadre largi, foarte bine și ușor, se pot îndestuli toate trebuințele sufletești ale credincioșilor. Ba fiind-că libertatea de acțiune e aproape nelimitată, se dă posibilitatea de a închiega în cadrele unei singure reuniuni o organizație, care face superfluă înființarea mai multor reuniuni mici, cu menirea de a grupa credincioșii după etate, sex, condiții sociale etc. Prin o astfel de organizație scăpăm de inconvenientul romano-catolicilor dela noi, cari se plâng că au o mulțime de reuniuni a căror comitet și membrii prezentă aceleași nume. Deci, atât pentru simplificarea organizației ca atare, cât și pentru a se cruța munca

și vremea scumpă ori-cărui preot, socotim de lucru necoresct a se înmulți fără necesitate reuniunile, Zicem: fără necesitate. Dacă în paștele reuniunilor pentru înfrumșetarea bisericilor sau ale reuniunilor mariane (numele nu împoartă) se pot ajunge înfrumșetarea și înzeștrarea bisericilor, la promovarea pietății religioase (cultul Preacuratei, mărturisire mai deasă, cultul sf. Euharistii etc.) a membrilor și au loc orice deprinderi caritative sociale, nu pricepem ce rost ar avea altfel de reuniuni. Că se va ajunge la presidenți sau prezidente, cari vor sta în fruntea unor comitete centrale sau parohiale o concedem, dar că activitatea acestora, de cele mai multe ori, se infundă într'un birocratism odios, e un lucru pe care experiența ni-l dovedește. Adecă trebuie să ne însemnăm bine următorul lucru. Reuniunile se înființează din motive și scopuri mai înalte, nici decum pentru-ca să creieze presidenții pentru unul sau altul doritor de presidenție, nici pentru-ca după ani de zile să dea cearta între frați pe tema că nu se poate statori: cine a fost inițiatorul cutărei mișcări bune sau urzitorul cutărei reuniuni.

Dacă împrejurările locale, de cari totdeauna necondiționat trebuie să se țină cont, nu permit ca toate să se așeze sub un singur coperiș, se pot face mai multe reuniuni.

Fiind vorba despre înființarea reuniunilor, ținem să atragem atenția la două lucruri.

Întâi și mai întâi, reuniunile să se înființeze numai după o pregătire suficientă. Dacă asta se trece cu vederea, se va face parada de începătură lipsită de orice conținut, dar nu se va ajunge scopul intenționat. Pildă ne servește în privința aceasta „A. P. A.“ Intreagă propaganda și pregă-

FOIȚA.

Bernadette.

Trad. de Valer Crișanu.

— N'avem lemne să putem pregăti prânzul, — zise femeia Soubirours, soția morarului. Du-te Mario în pădurea comunii, ori aiera și adă un braț de găteje.

Maria nu a stat mult timp pe gânduri, ci s'a îmbrăcat să plece să satisfacă dorința mamei ei.

Da, dar' și micuța Bernadette a voit să meargă cu ea. Așa de mult ti plăcea să fie și ea pe țărnuțul rîului Gavè, în pădurea înverzită, unde așa de frumos înfloreau florile sălbatice și așa de plăcut e cântecul păsărelor. Mănuțele ei și le-a strîns lângă piept și așa ruga pe mamă-sa se o lase și pe ea.

Soția lui Soubirours mai întâi nu a voit să consimtă cu dorința copilei, dar după-oc a intervenit Maria și lanca Abadie, pretina lor, și-a dat învoirea, ca să poată merge și Bernadette în pădurea plină cu flori și cu păsărele. I-a pus pe capul ei un capișon, fiind-că era numai în 11 Februarie 1855 și eara nu plecase din Franța.

Cele trei copile mergeau voioase pe țărnuțul rîului Gavè spre stâncile massabielle.

Blânda Bernadette cu capișonul pictoresc, în a cărui cadru zimbea față de copil cu părul brunet, părea un ingeraș. Cu păpușii ei de lemn alerga dela un loc la celalalt în jurul tovarășelor ei. Era cu mult mai frumos sufletul curat a copilei, decât valurile arginții a rîului și decât covorul verde de earbă, împetriștat cu mii și mii de floricele. Fiind-că inima nevinovată e cu mult mai lucitoare decât argintul rîurilor, mai înviorătoare decât verdeața primăverii și mai plăcută decât crinii câmpului.

Copilele adunau cu strguintă crengi uscate; dar micuța Bernadette nu putea se țină paș cu sporul celor două fetițe. Deja au ajuns la peștera din Massabielle, unde erau mai multe crengi, dar tovarășile ei au întrecut-o și aici. Au trecut repede rîul și au început să adune lemne din jurul peșterii. Bernadette încă a voit să se desculțe, ca să treacă rîul.

În clipa aceea a auzit un zgomot caracteristic, care se asemăna cu suflarea vîntului. Bernadette a privit spre munte, dar cu mirare a observat, că nu se mișca nici o frunză. S'a plecat din nou să se desculțe; dar atunci iar a auzit zgomotul acela neînțeles și atunci ea iar a ascultat cu atenție. A privit acum spre lăuntru peșterii. În fața ei a apărut o privescătoare măreață. I-se părea, că visează. Dar nu; era adevăr: o femeie frumoasă stătea în

fața peșterii. Femeia miraculoasă părea a fi cam de douăzeci de ani. Era îmbrăcată în o mantie albă, iar la picioarele ei înfloreau roze cu gingașe petale. Tufa de roze sălbatice, cari crescuse din stâncă și ajungea până la picioarele ei, da acestei privescătoare un aspect atât de frumos. Haina cea albă era cuprinsă cu o pantlică albastră.

Era de admirat înfățișarea acelei femei. Pe fața ei vioaie și frumoasă plutea un zimbet și o bunătate sublimă și o nevinovăție atât de mult grăitoare, asemenea aceleia, care a fost podoaba celor dintâi oameni, înainte de căderea în păcat. Părul capului era învilit de un vîl, ondulător pe umeri înjos. Până-când mîinile îi erau înclăștate spre rugăciune, buzele îi erau în nemișcare. Dar înloc de rugăciunea cu buzele, întreaga ființa ei îngerească era o rugăciune ferbinte spre Dumnezeu. Un oftat pios, care să putea simți! Și peste aceasta rugăciune vie a lucit bunăplăcerea lui Dumnezeu: fața aceea frumoasă și blăjîină a fost cuprinsă de o lumină cerească.

Bernadette a căzut în genunchi și cu mirare a privit spre aceea femeie, care li zimbea ei cu atîta încredere. Mica copilă se simțea atât de fericită. A încercat a-și face cruce, dar n'a putut să-și ducă mîina până la frunte. Dar atunci spre a o încuraja, s'a ridicat mîna femeii, a dus-o la frunte și cu o nemărginită bucurie sufle-

tirea pentru asociația respectivă se reduce la câți-va articolași apăruți, la loc mai mult sau mai puțin de frunte, în „Cultura Creștină”, „Unirea” și revista noastră. După o astfel de pregătire s'a înființat Asociația, a cărei membri s'au recrutat în mare parte, dintre preoți de ai noștri buni, cu nobile intențiuni, călăuziți de adevărată dragoste față de euharisticul Isus, cari însă pe vremea când erau la teologie nu aveau duhovnic. Urmarea e, că și astăzi ni-se pun întrebări ca acestea: „Adorațiunea poate-se face parte în genuchi, parte stând, parte meditând, parte cetind? Ce fel de rugăciuni sunt a se rosti. Tatăl nostru, Născătoarea? Se pot rosti și rugăciuni din Orologiu, psalmi sau rugăciunile dinainte și după s. cuminecătură? Apoi putem folosi timpul de o oră meditând despre s. Euharistie, despre vieța lui Isus”.

În al doilea loc, când e vorba de a înființa reuniuni noi, încă neexistente la noi, trebuie să se țină cont de ritul, spiritul și disciplina bisericii noastre. Să nu se facă nimic ce ar apărea și de cea mai neînsemnată abatere dela ritul nostru, înainte de ce s'ar dobândi aprobarea superiorității bisericesti competente. Dacă preoții în astfel de chestii lucrează de capul lor, ușor se vor întâmpla cazuri asemenea celui următor. Un preot — numele și dieceza nu împoartă — ne scrie că a inseris 85 credincioși la adorarea mântuitorului în s. Cuminecătură în curs de o oră la săptămână. De când am început adorarea Mântuitorului — zice S. Sa — înainte de s. missă cântăm înaintea s. Cuminecături de 3 ori „Inimii tale ne închinăm Hristoase”. Înaintea icoanei inimii Mântuitorului zicem sau cântăm de 5 ori Tatăl nostru, de 5 ori Născătoare și un Credeu; înaintea icoanei inimii Maicii sfinte de 3 ori Tatăl

tească și-a făcut cruce; și mica Bernadette a imitat mișcările de mână a acelei ființe divine. Ah, ce încântător de frumoasă a putut fi aceasta întâmplare.

Bernadette Soubirours a tresărit de aceasta vedenie minunată, dar tot atunci a simțit și o fericire, care izvorea din o caldă apropiere spre bunul Dumnezeu. Și micuța Bernadette deodată a început să se roage, privind cu mirare spre ființa aceea încântătoare. Rostea din adâncul inimii rugăciunile, în cari erau cuprinse întâmplări din opera de Intrupare și Rescumpărare a cuvântului. Ființa aceea asculta rugăciunea caldă a copilei nevinovate. Era cuprinsă de o binecuvântare sfântă, ca oare-când Regina ceriului în casa Elisabetei, când a rostit cuvintele profetice: Magnificat... prin cari servitutea serba învingerea. Trec pe rând prin mânuțele ei boabele rozarului. Și atunci dispăre vedenia. Femeia aceea, trimisă a cerului a dispărut dinaintea ochilor copilei.

Din ambitul patriei adevărate și cerești copila s'a relators iară pe pământul sărac și pustiu, unde nevinovații urcă spre Calvar. O! și tu vei umbla pe el Bernadette, dar cu atât mai fericită te vei simți, apropiindu-te de șirul Aceluia, Care acum îți pregătește calea spre o învingere cerească și sfântă!

nostru și de 3 ori Născătoare odată Credeul. La finea s. Liturgii cântăm Canonul către Mântuitorul cu rezponzoriul „Inima cea mai sfântă a lui Hristos dă ca cu tot focul inimii mele să te iubesc”.

Le-am scris acestea ca răspuns celor ce au dorit să cunoască părerea noastră referitor la reuniunile pii în general și la „societatea mirenilor” pentru adorarea euharisticului Hristos în special.

„Cuv. Adev.” P. Leon I. Manu.

Din vitejiile neamului. — Reținem următoarele dintr'o scrisoare primită de pe front de „Gazeta Transilvaniei”:

Artileria și infanteria — au ținut piept cu mulțimea de 8 ori mai mare a Muscalilor. *Regimentul 64 dela Orăștie s'a purtat splendid; numai înaintea batalionului prim,*

au rămas peste 5000 de cadaore rusești.

Știi ce a zis Armeeocomandantul către generalul nostru de divizie

„Die 64-er Rumänen kämpfen wie die Löwen und sie schlagen sich unsere Pommern”.

E și mândru de divizia lui generalul de divizie însă și feciorii îl au drag, căci e om de inimă și le poartă grija.

Țin să-ți amintesc și ținuta eroică a locot. *Marius Popescu* din reg. 16 de artilerie, căruia i-au zdrobit două tunuri din baterie granatele Muscalilor; el nu și-a pierdut însă calmitatea ce-l caracterizează, ci pe lângă tot pericolul și focul cutropitor, cu restul tunurilor din baterie a ținut foc și piept obuzierele muscălești. Aud că pentru ținuta sa vitejească ar fi înaintat pentru ordul Coroana de fier cl. III și Crucea de fier cl. I.

De o vreme încoace avem pace și liniște aci; i-am adus pe Sibirienii generalului Evert la rezon...

Trupe turcești pe frontul galițian. — „Neue Freie Presse” anunță: De câteva zile în Lemberg au sosit numărăți ofițeri din armata turcească, cari vor pleca la comandele militare dela front. Populația din Lemberg primește cu mari simpatii trupele turcești cari vor lua parte în războiu. Transportarea de trupe continuă fără greutate, ostașii sunt viguroși și sunt provăzuți cu echipamente de calitate primă.

Pierderile trupelor rusești pe frontul francez. „Nov. Vremja” publică, că trupele rusești cari luptă în Franța au luat parte activă în luptele din Champagne. Aici rușii au suferit pierderi însemnate. Ca trupele rusești să fie totdeauna în număr complet se trimit suplینiri continue din Rusia în Franța. Mai de curând au sosit 1500 ostași ruși în Brest.

Războiul european.

Trupele lui Pflanzler-Baltin au respins un atac rusesc dat la culmile ce cad spre ost de Cărlibaba. Spre vest și nord-vest de Bucaci inimicul a continuat atacurile cu vehemență neschimbată. Trupele aliate țin ocupate toate pozițiile. În apropiere spre vest de Brody au eșuat mai multe atacuri întreprinse de ruși în decursul nopții. În Volhinia inimicul din nou a pornit la asalt cu trupe incalculabile. În luptele din Volhinia aliații au prins dela ruși mai mulți ofițeri, 2000 ostași și 3 mitraileze.

La Italia s'au dat lupte pe sectorul Tofana, unde au luptat divizii alpine. Aici am prins 136 italieni, 9 ofițeri și 2 mitraileze. Pe frontul dela Isonzo s'au dat canonade puternice asupra capului de pod dela Tolmein și Görz.

Franco-englezii au pregătit noi atacuri pe secțiunea dintre Somme și Longueval. Inimicul a fost respins în tot locul, suferind pierderi imense.

Din vicariatul Silvaniei.

Raționiu despre sumele intrate pentru fundațiunea de stipendii Dr. Vasile Hosszu marele Arhiereu al Gherlei, ca rescumpărare de cunună, din partea Clerului și inteligenței din Sălaj.

Pe aceasta cale vin a aduce la cunoștința Ven. Cler și a inteligenței din Sălaj, că în urma apelului de dto 20 Martie a. c. Nr. 190—1916 al oficiului vicarial al Silvaniei pentru fundațiunea de stipendii întru eternizarea memoriei marelui Arhiereu al diecezei Gherla Dr. Vasile c. Hosszu — au încurs următoarele oferte:

Gavrilă Meseșian paroh în Chieșd 60 cor., Laurențiu Sima preot în Sig 10 cor., Valentin Sima preot în Curitau 20 cor., Florian Cocian avocat în Domnin 7 cor., Pavel Nodiș preot în Mal 20 cor., Patriciu Lobonț paroh în Silvaș colectă 3202 cor., Victor Marcus paroh în Pir colectă 25 cor., Vasile Pop protopop în Oarța de jos colectă: Dr. Ioan Ember jude reg. 50 cor., Vasile Pop protop. 20 cor., mai mulți 10 cor., laolaltă 80 cor., Alimpiu Filip paroh în Hereclean 10 cor., Catinca Gyurkó 10 cor., Ipathie Theodorean inv. penz. 5 cor., Zaharie Pușcaș 6 cor., la olaltă 31 cor., Ioan Papiriu Pop protopop în Siciu 10, colecta dela credincioși 10 cor., la olaltă 20 cor., Alexiu Varna protopop Asuagiul de sus 10 cor., Ioan Oltean preot Pria 30 cor., Vasile Cămpan cooperador Șimleu 15 cor., Niculae Juhász preot în Maron colectă: Niculae Juhász 10 cor., colectă la botezul lui Leontiu Juhász 10 cor., Demetriu Oros inv. 5 cor., Chirila Ioan, Peștean Ioan, Sándor Ioan, Peștean Ioan, Hulujan Ioan, Sándor Tudurica câte 2 cor., Opre Gavrilă, Criste Vasilică, Hegedüs Vasilică câte 1 cor., la olaltă 40 cor., Aurel Ghile preot în Iaz 30 cor., Alexandru Cadar preot în Cățelung. 10 cor., Dr. Valentin Dragoș preot

in Giumelciș colectă: Dr. Valentin Dragos 50 cor., dela credincioși 59 cor., 70 fil. laolaltă 109 cor., 40 fil. „Sălăgeana“ institut de credit Jibou 50 cor., Victor Criste preot in Crasnahorvat 10 cor., colectă dela credincioșii din Horvat 32'46 cor. laolaltă 43'46 cor., Anereiu Cosma director executiv Șimleu 50 cor., Vasile Gheție paroh Șeredeu colectă dela credincioși 44 cor., „Silvania“ institut de credit Șimleu 100 cor., Oon. Augustin Vicaș protopopul tr. Ipului colectă: George Podina paroh Almaș colectă 5'40 cor., George Groza preot in Doh 19'40 cor. dela credincioși 10'60 cor. laolaltă 30 cor., Ioan Popiliu paroh in Marca 10 cor., Victor Bruchental preot in Cosniciul de jos 2 cor., Societatea Mariană din Hidig colectă 15'36 fil., Augustin Vicas 20'24 cor., Gregoriu Șimon paroh in Mălăgia 10 cor. laolaltă 93 cor., Vasile Sfura paroh in Blagea 22 cor., Dr. Alexandru Gheție vicar for. Șimleu 50 cor., Ilarie Gael paroh Sudureu colectă Ilarie Gael 10 cor., dela credincioși 10'90 cor. laolaltă 20'90 cor., Pompei Podina, preot in Dersida 30 cor., Emil Ostate preot in Vălcău 30 cor., Dna Silvia Dr. Suciul Zălau 25 cor., Traian Trușă preot Zălaua contribuit încă 19'05 cor.

Suma totală	1186'83 cor.
Suma colectată de preotul Traian Trușă din Zălau și publicată in „Unirea“	875'— „
Interese capitalizate cu 1 Iulie a. c.	24'71 „
Suma totală	2036'54 „

Când comunic acest rațiociniu însemn, că suma colectată e depusă la institutul de credit „Silvania“ spre fructificare și deoarece mulți dintre Mon. frații protopopi și preoți și inteligenți din Sălaj n'au răspuns la apelul meu pe aceasta cale îi rog, să binevoiască a contribui pentru scopul măreț, cel care are în vedere fundațiunea de stipendii pentru eternizarea memoriei marelui nostru Arhiepiscop și listele de colectă să le trimită subscrierului împreună cu sumele dăruite și colectate.

Pentru a înfăptui o fundațiune cât de modestă se recere suma de cel puțin 4000 cor. Sperez, că suma aceasta se va aduna prin dărnicia și dragostea Sălăjenilor față de adurmitul în Domnul marele Arhiepiscop Vasile Hosszu.

Șimleul-Silvaniei la 26 Iulie 1916.

Dr. Alexandru Gheție
vicar foraneu eppesc.

Informațiuni.

Din cauza sfintei sărbători (Pr. Ilie), nrul proximal al ziarului nostru va apărea Sâmbătă în 5 August la orele îndatinat.

Publicarea listelor de contribuiri va urma în numărul viitor!

Distincțiuni binemeritate. După cum aflăm din Praga au primit „laude“ din partea comandai militare superioare, cu „decret“ pentru serviciile prestate: dl căpitan al reg. de inf. Nr. 2. Dr. Alex. de Șimon, ca aghiotant de regiment și Dr. Emil Habor ca preot militar gr.-cat. („Militär-kommandobelobung mit Dekret“).

Ce a văzut contele Tisza pe frontul din Carpați. In clubul partidului național al muncii, prim-ministrul ungar contele Tisza a povestit impresiile lui dela vizita de pe frontul din Carpați. — Precum află „Pester

Lloyd“, contele Tisza în cuvinte adânc simțite și-a exprimat admirația pentru trupele noastre. A fost mișcat de vitejia morală și trupească a trupelor, de conștiința puterilor și de voința de a birui. Ele se duc la luptă, ca și cum s'ar duce la nuntă. Contele Tisza a spus apoi, că trupele rusești numai în mod redus au trecut peste granițele ungare, dar la nici un loc nu au înaintat în vre-o localitate dintre cele mai apropiate dela hotarul țării. Rușii au căutat să se stabilească în pădurile dela graniță, dar au fost gonți până la ultimul om de către trupele noastre.

Rezultatul războiului după doi ani. Agenția „Wolff“ comunică următoarele date asupra succeselor obținute de statele beligerante în cei doi ani de războiu: Puterile centrale au cucerit dela statele europene: In Belgia un teritor de 29.000 klm., din Franța 21.000, Sărbia 27.000 și Muntenegru 14.000, total 431.000 klm.

Statele inimice au ocupat: In Elzacia 1004 klm., in Galția și Bucovina 21.000; total 22.004 klm. Numărul total al prizonierilor la încheierea anului al doilea de războiu e acesta: In Germania 1.663.794, Austro-Ungaria 942.489, Bulgaria 38.000, Turcia 14.000; total 2 milioane 658.283. In Germania s'a constatat prăzile de războiu în următoarele date: 11.036 tunuri, 4.748.038 gloanțe, 996 trăsuri de muniții, 1.556.132 puști și carabine, 4460 pistoale și revolvere, 3450 mitralieze. Statistica amintește numai de prăzile aduse in Germania, până-când un număr aproape mai mare ca acesta de tunuri, metralieze și puști au fost uzate pe front îndată după capturare.

Submarine în construcție. Corespondentul din Berlin al ziarului „New-York Herald“ anunță, că submarinul „Bremen“ era terminat la plecarea lui „Deutschland“. Alte două submarine sunt în șantier, din cari unul e gata și va pleca în curând.

Pro patria. Subscriși cu inimă frântă de durere, resignați însă în voia lui Dumnezeu anunță trecerea la vecinicie a iubitelui și neuitatului lor, fiu, frate și nepot Vasile Gheție, medicinist curs IV., cadet-med. la reg. de inf. No. 51, întâmplată în etate de 21 ani în decursul luptei dela Baranovici, în 8 Iulie a. c. la 11 ore a. c. la 11 ore a. m., lovit de o bucată de granat în mijlocul împlinirii datorinței sale de îngrijitor al răniților, a murit moarte de erou dându-și sufletul său nobil în mâinile Ziditorului.

Rămășițele pământesti ale repausatului s'au așezat interimar în cimiterul Regimentului de lângă biserica din Novo-Sviet. Misa funebrelă pentru odihna sufletului lui se va celebra în 5 Aug. a. c. la 9 ore în biserica parohială din Șimleu.

Erou al datorinții, vrednic de străbuni și de amintirea noastră, depunem cununa pururea verde a iubirii și admirațiunii noastre pe al Tău scump mormânt!

Rugați-vă pentru sufletul lui!

Șimleul-Silvaniei, la 27 Iulie 1916.

Dr. Alex. Gheție, vicar for. ep. al Silvaniei cu soția Elena n. Pordea, părinți; Mărioara soră, Victor și Ionel frați; Vasile Pordea secretar episcopesc cu soția Maria n. Lupu, bunici; Dr. Ioan Gheție avocat cu soția Livia n. Telescu, Maria Gheție cu soțul Mihail Pop protopop Dr. Iuliu Pordea avocat, Dr. Augustin Pordea avocat cu soția Livia n. Farkas, Cornelia Pordea, Alexandru Pordea, teol. abs. Dr. Ioan Pordea not. la trib. oficer în armată, Gregoriu Pop, canonic, Ioan Gheție deputat dietal, Vasile Gheție pretore, ca unchi și mătușe.

Trimitem întristatei familiei sincere condolențe!

E oprit trimiterea de alimente pe front. Ministrul ungar de interne a edat, la intervenția comandai militare, un ordin către autorități în înțelesul de a deținea și nimici colectele adresate pe front cari conțin alimente. Motivul e că alimentele ajung în cele mai multe cazuri pe front în stare de corupție. Astfel consumarea lor periclită sănătatea ostașilor.

Cele zece porunci ale ostașului rus. La un prizonier din armata rusă s'a aflat un certificat de asentare, care, pe lângă diferitele obligațiuni, cu care datoresc ostașii patriei, cuprindea cu litere mari următoarele zece prescrieri: 1. Ajută pe de aproape, ca și el să te ajute. 2. Asaltează cu prudență și curaj. Cu cât vei învinge mai iute pe inamic, cu atâta vei fi mai bine respătit. 3. Nu te înfiora de moarte și vei învinge. Cu o moarte datorești și peste ea dispune Dumnezeu. 4. Pentru tine lupta e grea, dar nici pentru inamic nu e mai ușoară. 5. Să nu te aperi, ci totdeauna tu să ataci. 6. Dacă nu poți să răpui pe adversar numai decât, îl vei răpune a doua oară, a treia sau a patra oară. 7. Așteaptă pe inamic din toate părțile. 8. In lupte nu e răpans, ci numai după învingere. 9. In lupte trebuie să te ocupi cu cei vii, de cei răniți să îngrijesc alții. 10. Perseveranță, perseveranță!

Rușii rețin armele României. Ziarul „Iașul“ într'un articol constată, că calitatea munițiilor transportate din Rusia nici pe departe nu satisface așteptărilor ce le nutriau cercurile ententiste. S'a dovedit, că Rusia nu a exoperat transportul de arme perfecționate, făcut de guvernul român aproape dela începerea războiului. In special Rusia permite ducerea materialului brut, iar tunurile, puștile și revolverele și acum sunt reținute.

Goana după submarinul „Bremen“. Ziarul „Berliner Lokalanzeiger“ anunță din Kopenhaga, că flota Quadruplei duce o goană nebună după submarinul „Bremen“. Un mare număr de crucișătoare auxiliare străbat oceanul, pândind submarinul. S'au pus premii pentru distrugerea lui. S'au făcut numeroase pariuri între particulari.

O conjurație în Rusia. Ziarul rus „Ruskoje Slowo“ află din Tomsk, că în întreg guvernamentul au fost arestați foarte mulți exilați politici și mai ales nihilști. Motivul acestei măsuri este descoperirea unei conjurații politice foarte vaste, care se întinde dela Petersburg, Moscova până la Siberia, și al cărei scop principal era o revoluție întinsă. S'a dovedit, că arestații aveau relațiuni cu numeroși militari, așa că nu este exclus ca conjurația să se fi întins și în armată. Ancheta urmează cu febrilitate. La Tomsk s'a descoperit un depozit mare de arme.

Necrolog. † Ioan Laslo, preot gr.-cat. în Lunca Cernei, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, la 20 Iulie a. c. împărțit fiind cu sînțele taine ale muribunzilor, în etate de 32 ani și al 6-lea al preoției și a fericitei sale căsătorii.

— † Ioan Stăicu sen., preot gr.-cat. în penziune în Gusu, după lungi și grele suferințe a încetat din viață în 27 Iulie a. c. în etate de 79 ani, împărțit cu sînțele taine ale muribunzilor.

Odihnească în pace!

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciul.